

Mødet den 5. Februar 1925.

Fraværende J. Chr. Møller, A. Mørup og M. Simonsen.

1. (J. Nr. 183—1924). Skrivelse fra Erhvervsministeriet angaaende **Spørgsmaalet om Ejendomsretten til Aftenskolen for »Aarhus Handelsforening af 1887«.**

Formanden erindrede om de forskellige Omstændigheder vedrørende denne Sag. Nu havde Dommen fastslaaet, at Handelsforeningen var Ejer af Skolen; men hertil vilde Taleren sige, at Foreningen ikke havde overladt Aarhus Byraad nogen Skole, saa det kunde blive interessant at se, hvorledes Sagen videre vilde udvikle sig. For Øjeblikket maatte man tage den til Efterretning.

Toges til Efterretning.

2. (J. Nr. 640—1924). **Regnskab for Malermester P. Petersen og Hustrus Legat for 1924.**

Toges til Efterretning.

3. (J. Nr. 654—1924). **Regnskab for O. Nyrups Legat for 1924.**

Toges til Efterretning.

4. (J. Nr. 503—1924). Skrivelse fra Justitsministeriet vedrørende **Spørgsmaalet om fremtidig Opretholdelse af Fæstekontorerne m. v.**

Fra Bestyrelsen for det kommunale Arbejdsanvisningskontor forelaa følgende Erklæring:

»Tilbagesendes Byraadet, idet Bestyrelsen tillader sig at henlede Byraadets Opmærksomhed paa, at Bestyrelsen for det kommunale Arbejdsanvisningskontor i Aarhus gentagne Gange overfor Aarhus Byraad har udtalt som sin Formening, at Forudsætningen for Loven om Arbejdsanvisning og Arbejdsanvisningskontorers Opretelse maa antages at have været, at Fæstekontorerne efterhaanden bortfaldt. Bestyrelsen har overensstemmende hermed enstemmig fraraadet Byraadet at give ny Autorisation for Fæstevirksomhed.«

H. P. Christensen henviste til Skrivelsen fra Arbejdsanvisningskontorets Bestyrelse. Sagen havde tillige været forelagt Lønudvalget, og Spørgsmaalet her drejede sig om, hvorvidt man fra de private Fæstekontorer skulde kunne anvise Arbejdskraft til Pladser, hvor der var Strejke eller Lockout. Ifølge Loven maatte de kommunale Anvisningskontorer ikke anvise Arbejde til saadanne Steder, og det var da rimeligt, at den samme Regel kom til at gælde for de private Fæstekontorer, hvilket Taleren vilde foreslaa at svare Ministeriet.

Mariane Thomsen vilde nødig se de private Fæstekontorer nedlagt, særlig hvor det drejede sig om at anvise Pladser for Kvinder til Husgerning o. l. Paa de private Kontorer kunde der ogsaa lettere etableres et Tillidsforhold mellem de to Parter; Kontorerne bestyredes oftest af ældre Damer, som kendte de forskellige Hjem i Byen og tildels ogsaa de forskellige Piger, og de kunde derfor bedst faa de Parter sammen, som virkelig passede for hinanden. De private Fæstekontorer burde derfor ikke helt forsvinde.

Formanden pegede paa, at Spørgsmaalet her særlig drejede sig om Anvisning af Folk til Pladser, hvor der var Strejke eller Lockout, og her var det naturligt, at de private var undergivet samme Regler som de offentlige Kontorer.

M. C. Falk hævdede, at den bedste Arbejdsanvisning fandt Sted fra de offentlige Arbejdsanvisningskontorer. Her var al Anvisning gratis; medens de private skulde leve af deres Virksomhed, de var derfor interesserede i at faa saa mange Anvisninger som muligt. De offentlige Kontorer var netop interesserede i at anwise Pladserne saaledes, at Parterne kunde arbejde sammen, saa at Forholdet kunde blive varigt og til gensidig Tilfredshed. De private Fæstekontorer var derfor ganske overflødige, hvilket vel ogsaa maatte være Meningen med Loven om Arbejdsanvisning!

Mariane Thomsen mente dog, at mange Hjem i Aarhus var glade ved Dansk Kvindesamfunds Fæstekontor, og et saadant kunde nok bestaa ved Siden af det kommunale Kontor.

P. Petersen fandt ikke Spørgsmaalet særlig vigtigt; begge Parter mente selvfølgelig, at deres egne Kontorer var de bedste. Udviklingen førte maaske med sig, at private Fæstekontorer blev overflødige, men hvis det var Tilfældet, behøvede man ikke at lovgive om Forholdet; der var Love og Forordninger nok i Forvejen. Heller ikke Arbejdsanvisningen til Pladser, hvor der var Strejke eller Lockout, behøvede man at lovgive om, for hvis der kom Folk til saadanne Steder, vilde de jo hurtigt komme derfra igen, og tilmed var det ikke altid let at afgøre, hvorvidt en Strejke kunde kaldes lovlig eller ikke.

H. P. Christensen erindrede om, at Byraadet hidtil havde nægtet at anbefale Oprettelse

af flere Fæstekontorer, saa disse vilde vel forsvinde, naar de nuværende Indehavere trak sig tilbage. Husassistenter o. l. anvistes ikke særlig gennem Fæstekontorer, men gennem Pressen, og det vilde sikkert vedblive. Loven om offentlig Arbejdsanvisning var blevet til under Venstres Styre, og derfor var Konsul Petersens Stilling til Spørgsmaalet lidt mærkelig. Hvorvidt en Strejke var lovlig, kunde altid afgøres af de dertil beskikkede Autoriteter.

V a l d. P e d e r s e n antog, at Meningen med Loven var at forskaane Arbejdere og Arbejdsgivere for at betale de ret store Honorarer, som krævedes ved privat Arbejdsanvisning. Modstanden her gjaldt vist særlig Spørgsmaalet om Strejker; men det vilde da være inkonsekvent, om der skulde gælde en anden Regel for de private Fæstekontorer end for de offentlige. Hvorvidt en Strejke var lovlig, kunde let afgøres; hvis Parterne var Medlemmer af de respektive Hovedorganisationer, skulde der selvfølgelig lovligt Varsel til; men det var der meget nøje Bestemmelser for.

P. P e t e r s e n havde absolut ikke kritiseret det kommunale Arbejdsanvisningskontor, som Taleren selv var i Bestyrelsen for; det gik vist ganske udmærket, men derfor behøvede det ikke at være det eneste Anvisningskontor og have Monopol paa at anvise Arbejde. Det var overflødigt at faa flere Lovbestemmelser herom.

F o r m a n d e n henstillede at svare overensstemmende med Bestyrelsens Forslag.

Indstillingen vedtoges.

5. (J. Nr. 434—1924). **Andragender om Kommunens Garanti for Statsbyggelaan.** — 2. Behandling.

Følgende Andragender forelaa:

Til Gartner H. P. Jensen, 4000 Kr., Matr. Nr. 95 r af Aarhus Købstads Markjorder.

Til Malermester B. Lyngaa, 10100 Kr., Matr. Nr. 2068 af Aarhus Købstads Bygrunde.

Til Værkmester N. P. Kaa, 5000 Kr., Matr. Nr. 117 cv af Aarhus Købstads Markjorder.

Til Købmand E. Pannie, 8000 Kr., Matr. Nr. 125 on af Aarhus Købstads Bygrunde.

Til Værkmester H. Th. Hansen, 5000 Kr., Matr. Nr. 117 cp af Aarhus Købstads Markjorder.

Til Maalerkontrollør R. C. Rasmussen, 5000 Kr., Matr. Nr. 95 f og 95 bt af Aarhus Købstads Markjorder.

Til Lærer O. Bønløkke Andersen, 5700 Kr., Matr. Nr. 117 dh af Aarhus Købstads Markjorder.

Til Jernbaneassistent C. Amorsen, 5400 Kr., Matr. Nr. 117 cx af Aarhus Markjorder.

Til Haandværker C. M. Farsø, 6000 Kr., Matr. Nr. 117 cz af Aarhus Købstads Markjorder.

Til Lokomotivfmd H. P. Christiansen, 5500 Kr., Matr. Nr. 117 c af Aarhus Købstads Markjorder.

Til Fru Petrea Marie Knudsen, 6100 Kr., Matr. Nr. 55 c og 78 c af Aarhus Købstads Markjorder.

Til Lærer J. Baadsgaard, 4500 Kr., Matr. Nr. 117 bp af Aarhus Købstads Markjorder.

Til Bogholder J. Hjernøe, 4000 Kr., Matr. Nr. 1 ii af Markjorderne fra Marselisborg.

Til Overingeniør H. Plessing, 10000 Kr., Matr. Nr. 1 fa af Markjorderne fra Marselisborg.

Til Arbejdsmand P. Laursen, 4000 Kr., Matr. Nr. 117 de af Aarhus Købstads Markjorder.

Til Lokomotivfører C. Raunkilde, 5400 Kr., Matr. Nr. 117 dg af Aarhus Købstads Markjorder.

Til Guldsmed A. Svinth, 9600 Kr., Matr. Nr. 74 af Aarhus Købstads Bygrunde.

Til Jerbaneass. N. Hammer-Hansen, 5900 Kr., Matr. Nr. 55 g af Aarhus Købstads Markjorder.

Til Overpostbud A. Nielsen, 4600 Kr., Matr. Nr. 1 ig af Markjorderne fra Marselisborg.

Til Rangerformand P. J. Petersen, 4600 Kr., 1 if af Markjorderne fra Marselisborg.

Til Bagermester S. Skov, 37600 Kr. Matr. Nr. 802 dx af Aarhus Købstads Bygrunde.

Til Mejeriejer A. Rasmussen, 11000 Kr., Matr. Nr. 12 n af Aarhus Købstads Markjorder.

Til Frk. Wissing, 7300 Kr., Matr. Nr. 55 a og 78 a af Aarhus Købstads Markjorder.

Til Apoteker J. Wulff, 8000 Kr., Matr. Nr. 1798 d af Aarhus Købstads Bygrunde.

Til Murermester N. Nielsen, 9500 Kr., Matr. Nr. 2052 a af Aarhus Købstads Bygrunde.

Til Bagermester V. Nielsen, 32100 Kr., Matr. Nr. 2018 a af Aarhus Købstads Bygrunde.

Til Portør A. C. Hall, 5600 Kr., Matr. Nr. 55 k af Aarhus Købstads Markjorder.

Til Postbud D. C. Hall, 5600 Kr., Matr. Nr. 55 k af Aarhus Købstads Markjorder.

Til Maskinarbejder J. Østrup, 8600 Kr., Matr. Nr. 117 cæ af Aarhus Købstads Markjorder.

Til Stukkator C. Besser, 4500 Kr., Matr. Nr. 76 b af Aarhus Købstads Markjorder.

Til Værkmester M. Christensen, 4900 Kr., Matr. Nr. 117 eu af Aarhus Købstads Markjorder.

Bevilgedes.

6. (J. Nr. 10¹²—1924). Skrivelse fra Ligningskommissionen om **Valg af 13 Ligningsmænd.**

Formanden meddelte, at Sagen blev sendt tilbage til Ligningskommissionen med Forespørgsel, om man ikke paa Grund af de Former, hvorunder Ligningen nu lægges, kunde undvære Ligningsmænd. Kommissionen havde dertil svaret, at de muligvis godt kunde spares, men forbeholdt sig at komme tilbage til Spørgsmaalet, hvis det blev nødvendigt.

I Henhold til dette vilde Taleren anbefale, at der foreløbig ikke vælges Ligningsmænd.

Det vedtoges foreløbig at udsætte Valget af Ligningsmænd.

7. (J. Nr. 534—1924). Skrivelse fra Menighedsraadet for Sct. Lucas Sogn om **Istandsættelse af Fortovet langs Sct. Lucas Kirke.**

Fra Udvalget for Byens Udvidelse og Bebyggelse forelaa følgende Erklæring:

»Udvalget finder for sit Vedkommende ikke noget at erindre mod den af Kirkens Arkitekter forelagte Plan for Ordningen af Kirkens Omgivelser, forudsat at den kan gennemføres uden Udgift for Kommunen. Hvis denne derimod skal bære Udgiften, mener man ikke, at man bør strække sig videre end til Stadsingeniørens Forslag B, eventuelt A, hvis det af æstetiske Grunde maatte foretrækkes, at Fortovet langs Horsensgade belægges med gule Klinker«.

Fra Brolægningsudvalget forelaa følgende Indstilling:

»Fortovene om Karréen, hvorpaa Sct. Lucas Kirken er bygget, forsynes med Belægning af Betonfliser, hvortil Udgiften vil blive følgende:

Langs Ingerslevs Boulevard.....	3150 Kr.
» Horsensgade	3500 »
» Sct. Lucas Kirkeplads	1650 »

Ialt... 8300 Kr.

Udgiften afholdes af Kontoen for Gadeanlæg paa Marselisborg«.

V a l d. P e d e r s e n anbefalede Forslaget. Kirkens Bestyrelse havde ønsket noget til ca. 80000 Kr., men det var jo let nok at ønske. Selvfølgelig vilde man holde Fortovet i Orden, indtil det kunde blive gjort helt færdig.

Formanden mente ogsaa, man maatte nøjes med de Anlæg, som kunde udføres for 8300 Kr.

Indstillingen vedtoges.

8. (J. Nr. 293—1924). Skrivelse fra Kgl. Dansk Automobilklub om en offentlig Parkeringsanstalt for Motorvogne i Aarhus.

Fra Brolægningsudvalget forelægger Forslag til følgende Overenskomst med Kgl. Dansk Automobilklub:

§ 1.

Aarhus Byraad giver indtil videre »Kgl. Dansk Automobil Klub« Tilladelse til at holde Tilsyn med Parkeringsplads for Automobiler paa Bispetorvet, dog ikke paa de Dage, hvor Kommunen i anden Anledning disponerer over Torvet.

§ 2.

»K. D. A. K.« maa i Tiden fra Kl. 8 Morgen til Kl. 12 Nat holde Opsyn paa Pladsen for at anviser Bilerne Plads, og sørge for, at Opstillingen foregaar i Rækkefølge og saaledes, at den ikke generer Torvehandelen.

Efter Kl. 2 Nat maa ingen Biler henstaa paa Parkeringspladsen.

Opsynene skal være forsynede med Hue og Skilt, der kendetegner dem som Opsynsmænd, og de lønnes af »K. D. A. K.«

§ 3.

Rengøring af Torvet udover den almindelige paahviler »K. D. A. K.«

§ 4.

Der gives »K. D. A. K.« Ret til at afkræve indtil 50 Øre for hver opstillet Vogn, mod at »K. D. A. K.« holder Vognene og de i den væ-

rende Genstande forsikrede mod Hærværk og Tyveri, -- dog højst for et Beløb af indtil 500 Kr.

Som Kvittering skal der udleveres Vedkommende et Kontrolmærke, hvor nærmere Regler for Forsikringen er angivet.

§ 5.

Naar Parkeringen har været i Drift i 3 Maaneder, tilstiller »K. D. A. K.« Byraadet en Oversigt over Driften, hvorefter der optages Forhandlinger om eventuel Ækvivalent til Reparation o. l.

§ 6.

Byraadet forbeholder sig Ret til naar som helst at ændre disse Bestemmelser, ligesom Byraadet til enhver Tid kan tage Tilladelsen tilbage med 1 Maanedes Varsel.

§ 7.

Denne Ordning træder i Kraft den 1. Marts 1925.

§ 8.

Naar denne Ordning er traadt i Kraft maa ingen Privat-Biler tage Opstilling paa Store Torv, og der maa ikke paa Bispetorvet opstilles Lastautomobiler.«

Fra Udvalget forelaa følgende Indstilling:

»Hoslagt fremsendes et Forslag til Ordning af Parkeringen paa Bispetorvet, om hvilket Udvalgets Flertal (Vald. Pedersen og M. C. Falk) er enedes med Kgl. Dansk Automobilklubs hervedværende Repræsentant, Hr. Ingeniør Sardemann.

Udvalgets Mindretal (A. Mørup) foreslaar Forslagets § 4, Stk. 1, affattet saaledes: »Der gives Kgl. Dansk Automobilklub Ret til at af-

kræve indtil 50 Øre for hvert opstillet Automobil, der ønskes forsikret mod Hærværk og Tyveri.

Vald. Pedersen meddelte, at Byraadet i Fjor modtog en Skrivelse fra Kgl. Dansk Automobilklub, hvori man anmodede om at faa en Parkeeringsplads for Biler. Efter en Del Forhandlinger med Klubben og med Politimesteren anbefalede man at bruge Bispetorvet hertil. Det var ikke den mest ideelle Brug af denne Plads, men Udviklingen førte vel med sig, at man maatte ind derpaa, i hvert Fald som en midlertidig Ordning. Taleren gennemgik de vigtigste Punkter i Forslaget. Det Beløb, som maatte opkræves, var saa ringe, at man ikke kunde sige, at der skulde betales Leje af Pladsen, og muligvis skulde der intet betales for at have en Vogn staaende der 1—2 Timer. Af Pladshensyn var det nødvendigt at forbyde at stille Privatbiler paa Store Torv.

M. Brammer fandt det noget uheldigt, at der kun var een Plads i Byen, hvor Bilerne kunde hensættes; der var nogen Grund til at have en saadan Plads ogsaa i den søndre Bydel, f. Eks. ved Banegaarden. Det burde ogsaa være tilladt at sætte en Bil paa Store Torv, hvis Folk f. Eks. gik ind paa Hotellet en halv Times Tid.

Vald. Pedersen mente, at een Plads var nok efter Byens Størrelse; men man kunde jo ikke have noget imod, at Folk, som kom kørende til Byen, stillede deres Biler paa Østbanetorvet, Fredenstorv eller Vesterbros Torv. At forbyde Biler paa Store Torv var ikke generende, naar de kunde staa paa Bispetorvet. Hestekøretøjer skulde jo altid tage ind i en Gaard og betale derfor, saa der skete absolut ikke nogen Uret mod Bilerne.

Andr. Christensen mente ogsaa, at een Parkeringsplads i Byen var for lidt, og hvis der

en Dag kom særlig mange Biler til Byen, vilde Pladsen ogsaa blive altfor lille. Men forhaabentlig skulde Forbudet mod at stille Biler i Gaderne ikke tages altfor bogstaveligt, og i hvert Fald burde Byens Borgere ikke stilles ringere end fremmede, som kom til Byen.

M. C. Falk bemærkede, at Forslaget her faktisk kun gik ud paa at bringe Parkeringspladsen paa Bispetorvet ind under ordnede Forhold.

Indstillingen vedtoges.

9. (J. Nr. 608—1924). Forespørgsel fra Randers Amsraad angaaende **Andragender om Fornyelse af Koncession paa Ruteautomobilkørsel.**

Der forelaa Andragender fra følgende Omnibus-ruter:

- a) Randers—Spørring—Aarhus.
- b) Rønde—Løgten—Aarhus.
- c) Ebeltoft — Femmøller — Grønfeld — Taastrup — Rønde—Aarhus.
- d) Grenaa—Rønde—Aarhus.
- e) Aarhus—Rønde—Grenaa.
- f) Ebeltoft—Femmøller—Rønde—Aarhus.
- g) Tved—Knebel—Rønde—Aarhus.
- h) Søby — Balle — Liuaa — Kradsbjerg — Løgten — Aarhus.
- i) Mejlby—Todbjerg—Egaa—Aarhus.
- k) Aarhus—Rønde—Egens—Grønfeld—Femmøller — Ebeltoft.

Brolægningsudvalget foreslaar at anbefale Andragenderne paa følgende Betingelser:

Byraadet forbeholder sig Ret til:

- 1) at fastsætte, ad hvilke Gader hver enkelt Ruteautomobil maa køre paa Byens Grund,
- 2) at tage Bestemmelse om Holdepladserne, naar disse af Ruteantomobilejerne ønskes paa Byens Grund,

- 3) under visse Forhold at kunne ændre Køreplanen,
4) at tage Tilladelsen tilbage til enhver Tid med
1/2 Aars Varsel«.

Vald. Pedersen anbefalede Indstillingen.
Den sidste Betingelse var ny, men man havde
indsat den for at have en Ventil, idet Koncession-
nen muligvis kom til at gælde i 5 Aar.

Indstillingen vedtoges.

10. (J. Nr. 626—1924). **Andragende fra Ejeren af
Bilruten Tved—Aarhus om Holdeplads for yder-
derligere 1 Vogn ved Hotel »Jylland«.**

Anbefalet af Brolægningsudvalget paa sædvan-
lige Betingelser og mod en maanedlig Afgift af
15 Kr. pr. Vogn.

Indstillingen vedtoges.

11. (J. Nr. 581—1924). **Andragende fra Chauffør N.
K. Kristensen om Holdeplads for en Automo-
bildroske.**

Brolægningsudvalget kan anbefale Politime-
sterens vedlagte Indstilling af 2. ds. saaledes, at
den omhandlede Holdeplads fratages Chauffør Sø-
ren Møller og tildeles Chauffør og Droskeejer N. K.
Kristensen paa sædvanlige Betingelser.

Indstillingen vedtoges.

12. (J. Nr. 620—1924). **Andragende fra Chauffør H.
P. Frederiksen om Holdeplads for en Automo-
bildroske.**

Anbefalet af Brolægningsudvalget paa sædvan-
lige Betingelser.

Indstillingen vedtoges.

13. (J. Nr. 614—1924). **Andragende fra Vognmand
Th. Pedersen om Holdeplads for en Automo-
bildroske.**

Anbefalet af Brolægningsudvalget paa sædvan-
lige Betingelser.

Indstillingen vedtoges.

14. (J. Nr. 613—1924). **Andragende fra Chauffør Aage Hall om Holdeplads for en Automobil-droske.**

Anbefalet af Brolægningsudvalget paa sædvanlige Betingelser.

Indstillingen vedtoges.

15. (J. Nr. 656—1924). **Ansøgning fra Assistent N. Hammer Hansen om Dispensation fra Spildevandsregulativet.**

Formanden gjorde opmærksom paa, at Kommissionerne havde anbefalet de ønskede Dispensationer, dog ikke for Vandlaasenes Vedkommende.

Tiltraadtes.
